

TIETOA TURVAPAIKANHAKIJALLE

HYVÄ TURVAPAIKANHAKIJA

Olet hakenut Suomesta kansainvälistä suojelua, mikä tarkoittaa turvapaikkaa tai oleskelulupaa toissijaisen suojelun perusteella. Voit saada kansainvälistä suojelua, jos tarvitset suojelua sen vuoksi, että sinuun kohdistuu kotimaassasi vakavia ihmisoikeusloukkauksia tai et voi palata kotimaahasi turvallisuustilanteen vuoksi.

Jos sinulla on jokin muu peruste oleskeluluvalle, hae lupaa erillisellä oleskelulupahakemuksella. Muita perusteita ovat esimerkiksi perheside, työ tai opiskelu. Maahanmuuttovirasto ratkaisee oleskelulupahakemuksesi yhdessä turvapaikkahakemuksesi kanssa, ellei siitä aiheudu haitallista viivästystä.

Tässä esitteessä kerrotaan pääpiirteittäin, miten hakemuksesi käsittely etenee sekä millaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sinulla on.

HYVÄ TIETÄÄ

Viranomaisia, tulkkeja ja avustajaasi sitoo vaitiolovelvollisuus. Yksittäisen henkilön turvapaikka-asiaa koskevat tiedot pidetään salassa turvallisuussyistä. Sen vuoksi viranomaiset eivät esimerkiksi ole yhteydessä asuinmaasi Suomessa olevaan edustustoon eivätkä kotimaassasi oleviin viranomaisiin.

Tutkinnan aikana sinulla on oikeus käyttää tulkkia, jonka viranomainen hankkii. Jos sinulla on avustaja, pyydä häntä ilmoittamaan Maahanmuuttovirastolle mahdollisimman pian asiakkuussuhteestanne. Jos haluat avustajan osallistuvan turvapaikkapuhutteluusi, sinun tulee yleensä kustantaa tämä itse. Avustajan läsnäolo turvapaikkapuhuttelussa kuuluu oikeusapuun vain, jos olet ilman huoltajaa Suomessa oleva alaikäinen tai jos avustajan läsnäolo on erityisen painavista syistä tarpeen. Voit halutessasi ottaa yhteyden yhdenvertaisuusvaltuutettuun. Yksintulleille alaikäisille turvapaikanhakijoille määrätään edustaja, joka valvoo heidän etuaan. Sinulla, avustajallasi ja edustajallasi on oikeus tutustua sellaisiin asiakirjoihin, jotka voivat tai ovat voineet vaikuttaa asiasi käsittelyyn.

Otamme sinuun yhteyttä

Maahanmuuttovirasto kutsuu sinut selvittämään hakemuksesi perusteita ilman, että sinun tarvitsee ottaa itse yhteyttä virastoon.

Kun asioit kanssamme, käytä aina asiakasnumeroasi.

NÄIN TURVAPAIKKAHAKEMUS ETENEE

1. Voit hakea turvapaikkaa, jos sinulla on perustellusti aihetta pelätä joutuvasi kotimaassasi vainotuksi.

2. Sinun on matkustettava Suomeen, jos haluat hakea Suomesta turvapaikkaa. Turvapaikkaa ei voi hakea ulkomailta käsin.

3. Kun saavut Suomeen, ilmoita mahdollisimman pian rajatarkastusviranomaisille tai poliisille, että haluat hakea turvapaikkaa.

4. Turvapaikkahakemuksesi vastaanottava viranomainen kirjaa perustietosi ja ottaa sormenjälkesi sekä tekee tarvittavat rekisteritarkistukset.

5. Hakemuksesi siirtyy Maahanmuuttoviraston (Migri) käsittelyjonoon.

6. Sinut ohjataan vastaanottokeskukseen asumaan. Odotat siellä kutsua turvapaikkapuhutteluun.

7. Jos sinulla on jo oleskeluoikeus toisessa turvallisessa maassa tai jokin muu maa on vastuussa hakemuksesi käsittelystä EU:n vastuunmäärittämisasetuksen perusteella, Suomi ei käsittele hakemustasi.

Toimita matkustusasiakirjasi, henkilöllisyysasiakirjasi ja kaikki muu hallussasi oleva hakemustasi tukeva selvitys mahdollisimman pian hakemuksen jättämisen jälkeen Maahanmuuttovirastoon. Jos sinulla on terveydentilastasi lääkärinlausunto, jolla uskot olevan merkitystä turvapaikka-asiasi käsittelyssä, toimita se Maahanmuuttovirastoon.

Jos sinulta on pyydetty lisäselvityksiä, toimita pyydetty lisäselvitykset Maahanmuuttovirastoon mahdollisimman pian sen jälkeen, kun olet saanut täydennyspyynnön. Noudata aina annettua määräaikaa.

Turvallisuussyistä emme voi antaa sinulle tietoja hakemuksestasi puhelimitse, koska soittajan henkilöllisyydestä ei voida varmistua. Puhelimitse voimme antaa vain yleistä turvapaikka-asioihin liittyvää neuvontaa.

Maahanmuuttovirasto ei voi vastata tiedusteluihin asiasi käsittelyvaiheesta jos asiasi ei ole siellä käsiteltävänä. Esimerkiksi silloin, jos olet valittanut Maahanmuuttoviraston päätöksestä.

Pidä yhteystietosi ajan tasalla

Hakemuksesi käsittelyn aikana saat liikkua vapaasti Suomessa. Sinun täytyy ilmoittaa ajantasaiset yhteystietosi vastaanottokeskukseen tai Maahanmuuttovirastolle. Viranomainen voi määrätä sinulle ilmoittautumisvelvollisuuden ja vaatia kertomaan, mistä sinut tavoittaa. Jos et pidä yhteyttä viranomaisiin tai vastaanottokeskukseen, hakemuksesi voidaan katsoa rauenneeksi sen vuoksi, että olet luopunut hakemuksestasi.

Jos haluat peruuttaa hakemuksesi, tee siitä kirjallinen ilmoitus vastaanottokeskukseksi johtajalle (tai apulaisjohtajalle), Maahanmuuttovirastoon, rajatarkastusviranomaiselle tai poliisille. Peruuttamisen jälkeen Maahanmuuttovirasto tekee hakemukseesi raukeamispäätöksen ja sinut voidaan käännäyttää Suomesta.

Voit hakea omasta vastaanottokeskuksestasi tukea vapaaehtoiseen paluuseen. Jos haluat palata muuhun maahan kuin kotimaahasi, sinun on esitettävä asiakirjat, jotka todistavat, että sinulla on oleskeluoikeus sinne.

Työnteko

Turvapaikanhakijana saat tehdä ansiotyötä Suomessa ilman oleskelulupaa, kun on kulunut kolme kuukautta turvapaikkahakemuksen jättämisestä, jos sinulla on voimassa oleva rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja. Muussa tapauksessa saat tehdä ansiotyötä, kun hakemuksen tekemisestä on kulunut kuusi kuukautta.

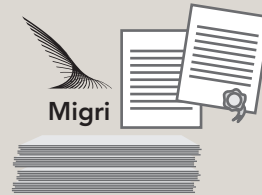
8. Migri ilmoittaa sinulle turvapaikkapuhuttelun ajankohdan niin pian kuin mahdollista. Sinun ei tarvitse itse kysyä puhuttelun ajankohtaa viranomaisilta.

9. Turvapaikkatutkinnassa Migri selvittää aluksi henkilöllisyytesi, matkareittisi sekä sen, voidaanko hakemuksesi käsitellä Suomessa.

10. Turvapaikkapuhuttelussa sinun pitää kertoa mahdollisimman tarkkaan ne syyt, miksi haet turvapaikkaa. Ota lisäksi mukaasi kaikki mahdolliset todisteet siitä, että kertomasi on totta.

11. Migri tutkii, voidaanko sinulle antaa kansainvälistä suojelua tai myöntää oleskelulupa muulla perusteella.

12. Migri tai poliisi ilmoittaa sinulle, kun päätös on tehty.

13. Jos saat kansainvälistä suojelua, sinulle annetaan oleskelulupakortti. Voit sen jälkeen hakea pakolaisen matkustusasiakirjaa tai muukalaispassia.

14. Jos hakemukseesi tehdään kielteinen päätös, voit valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen.

TURVAPAIKKATUTKINTA

Tutkinnan ensi vaiheessa viranomaiset selvittävät henkilötietosi ja matkareittisi sekä tiedot, joiden perusteella päätetään, tutkitaanko hakemuksesi. Kun sinut kutsutaan tapaamiseen, sinun täytyy saapua paikalle. Jos jätät saapumatta, etkä ilmoita siihen syytä, sinulle voidaan tehdä kielteinen päätös.

Sinulla on velvollisuus myötävaikuttaa oman asiasi selvittämiseen. Sinun on kerrottava kaikki sinulta kysytyt ja asiaan vaikuttavat seikat totuudenmukaisesti. Väärien henkilötietojen antaminen viranomaiselle on rangaistava teko.

Sinusta otetaan valokuva, sormenjäljet ja muut henkilötuntemerkit. Lisäksi jokaisesta sormestasi otetaan sormenjäljet mahdollisesti myöhemmin annettavaa, oleskelulupaa osoittavaa oleskelulupakorttia varten.

Sinun on täydennettävä turvapaikkahakemustasi toimittamalla passikuvavaatimukset täyttävä valokuva hakemuksesi liitteeksi. Ota mukaasi valokuva, kun menet turvapaikkapuhutteluun. Jos et toimita valokuvaa, hakemuksesi käsittely viivästyy.

Henkilötiedot pyydetään myös perheenjäsenistäsi ja muista omaisistasi. Ilmoita myös heitä koskevat tiedot tarkasti. Asialla on merkitystä myöhemmin, jos saat luvan jäädä Suomeen ja haluat saada myös perheesi tänne.

Varsinaisessa turvapaikkapuhuttelussa selvitetään ne syyt, joiden takia haet turvapaikkaa. Sinulta kysytään muun muassa miksi et voi palata kotimaahasi ja mitä pelkää sinulle siellä tapahtuvan sekä oletko joutunut vainon, epäinhimillisen kohtelun tai oikeudenloukkauksien kohteeksi, miten se ilmenee ja millaisia todisteita sinulla on siitä esittää. Puhuttelusta laaditaan pöytäkirja, josta saat itsellesi kopion.

Turvapaikkapuhuttelussa voit pyytää tietojesi rekisteröintiä väestötietojärjestelmään, jolloin saat oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä suomalaisen henkilötunnuksen. Jos et saa oleskelulupaa, tietoja ei tallenneta väestötietojärjestelmään etkä saa henkilötunnusta. Voit pyytää rekisteröintiä tuomalla rekisteröintipyyntölomakkeen täytettynä turvapaikkapuhutteluun. Lomake on saatavilla internetsivuiltamme osoitteesta www.migri.fi. Vastaanottokeskuksesi neuvoo tarkemmin miten pyydät rekisteröintiä.

On tärkeää, että kerrot puhuttelussa kaikki ne syyt, joiden vuoksi haet kansainvälistä suojelua. Valmistaudu kertomaan syistä itse oma-aloitteisesti, koska niistä ei välttämättä kysytä. Kuuntele puhuttelijan antamat ohjeet tarkkaan ja kysy heti, jos et ymmärtänyt jotain. Turvapaikkapuhuttelu saattaa kestää useita tunteja. Sitä voidaan tarvittaessa myös jatkaa toisena päivänä.

PÄÄTÖKSENTEKO MAAHANMUUTTOVIRASTOSSA

Turvapaikkatutkinnan jälkeen Maahanmuuttovirasto jatkaa hakemuksesi käsittelyä kirjallisten selvitysten perusteella. Voit toimittaa turvapaikka-asiassasi kirjallisesti lisäselvitystä siihen asti, kun hakemuksesi on ratkaistu.

Turvapaikkapuhuttelussa saat arvion asiasi käsittelyajasta. Tämä on kuitenkin arvio ja yksittäisen turvapaikka-asian käsittelyaika voi vaihdella esimerkiksi toimitetuista lisäselvityksistä riippuen. Jos sinulla on perusteita kiirehtiä asiasi käsittelyä, toimita perustelusi kirjallisesti meille. Yhteydenotot puhelimitse eivät edistä asiaasi. Löydät tietoa odotettavissa olevista käsittelyajoista internetsivuiltamme osoitteesta www.migri.fi.

Jos hakemuksen ratkaiseminen kestää yli kuusi kuukautta sen jättämisestä, Maahanmuuttovirasto ilmoittaa sinulle viivästymisestä. Voit sen jälkeen tiedustella kirjallisesti viivästymisen syytä ja uutta aika-arviota.

Maahanmuuttovirasto ratkaisee turvapaikkahakemukset yleensä saapumisjärjestyksessä ja heti, kun ne ovat valmiita ratkaistaviksi. Erityisasemassa ovat esimerkiksi lapsiperheiden ja ilman huoltajaa matkustavien alaikäisten lasten hakemukset, jotka käsitellään muita nopeammin. Käsittelyyn kuluva aikaa ei kannata verrata muiden hakijoiden hakemuksiin, koska aika vaihtelee sen mukaan kuinka paljon selvittämistä hakemus vaatii.

Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen hakemukseesi kaikkien niiden selvitysten perusteella, joita asiassa on kertynyt. Päätös perustuu antamiisi tietoihin sekä lisäselvityksiin, joita olet esittänyt tai viranomaiset ovat

hankkineet. Tarvittaessa sinulle varataan tilaisuus sanoa mielipiteesi viranomaisen hankkimista selvityksistä. Ratkaisuun vaikuttavat oleellisesti asuinmaastasi ja sen ihmisoikeusoloista saadut tiedot.

Turvapaikkahakemuksen käsittelyn yhteydessä tutkitaan myös, voitko saada oleskeluluvan yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella, maasta poistumisen estymisen perusteella tai ihmiskaupan uhrina.

Kun päätös hakemukseesi on tehty, Maahanmuuttovirasto tai poliisi antaa päätöksen sinulle tiedoksi ja hankkii tarvittaessa paikalle tulkin. Viranomaisen on yhteydessä tiedoksiannosta sinuun, eikä sinun tarvitse olla yhteydessä viranomaiseen.

MYÖNTEINEN PÄÄTÖS

Saat jäädä Suomeen, jos sinulle annetaan kansainvälistä suojelua tai myönnetään oleskelulupa muulla perusteella.

Sinulle annetaan turvapaikka, jos sinulla on perusteltu aihe pelätä kotimaassasi vainoa ja vainon syynä on alkuperä, uskonto, kansallisuus, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen tai poliittinen mielipide. Jos saat turvapaikan, sinulla on pakolaisasema Suomessa.

Jos et saa turvapaikkaa, saat oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella, jos

- sinua uhkaa kotimaassasi kuolemanrangaistus tai teloitus,
- sinua uhkaa kidutus tai muu epäinhimillinen tai ihmisarvoa loukkaava kohtelu tai rangaistus,
- et voi palata turvallisesti asuinmaahasi aseellisen selkkauksen vuoksi.

Sinulla on tällöin toissijainen suojeluasema Suomessa.

Jos saat oleskeluluvan Suomeen, sinulle annetaan päätöksen yhteydessä oleskelulupakortti, joka on voimassa yhtä kauan kuin oleskelulupasi. Oleskelulupakortin sirulle tallennetaan muun muassa kasvokuvasi, henkilötietosi ja sormenjälkesi. Jos saat turvapaikan, voit hakea pakolaisen matkustusasiakirjaa. Jos saat oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella, voit hakea muukalaispassia.

KIELTEINEN PÄÄTÖS

Hakemuksesi hylätään, jos et ole kansainvälisen suojelun tarpeessa eikä sinulle voida myöntää oleskelulupaa Suomeen. Samalla päätetään yleensä käännättämisestä tai karkottamisesta. Sinulle annetaan yleensä vapaaehtoisen paluun aika, jonka aikana sinun tulisi poistua Suomesta. Jos sinulle ei anneta vapaaehtoisen paluun aikaa tai et poistu sinä aikana, sinulle voidaan määrätä maahantulokielto, joka voi koskea kaikkia Schengen-maita.

Jos hakemuksesi hylätään, se voidaan katsoa ilmeisen perusteettomaksi esimerkiksi, jos sen perusteena ei ole vakavia ihmisoikeusloukkauksia, olet käyttänyt väärin turvapaikkamenettelyä tai olet saapunut turvallisesta alkuperämaasta. Silloin sinulle ei anneta vapaaehtoisen paluun aikaa ja sinulle voidaan määrätä maahantulokielto. Jos hakemuksesi katsotaan ilmeisen perusteettomaksi, sinut voidaan käännyttää Suomesta seitsemän päivän kuluttua siitä, kun olet saanut päätöksen tiedoksi.

Voit saada tukea vapaaehtoiseen paluuseen omasta vastaanottokeskuksestasi.

HAKEMUSTASI EI TUTKITA

Hakemustasi ei aina tutkita. Tällöin siihen ei tehdä myönteistä eikä kielteistä päätöstä.

Sinulla ei ole oikeutta valita sitä, mikä maa tutkii turvapaikkahakemuksesi. EU-maat* sekä Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi ovat sopineet siitä, mikä maa on vastuussa turvapaikkahakemuksen tutkimisesta.

Suomessa tekemäsi turvapaikkahakemus voidaan siirtää käsiteltäväksi toiseen maahan muun muassa silloin, jos toinen valtio on vastuussa sen tutkimisesta. Vastuu voi perustua siihen, että

- sinulla on siellä perheenjäseniä
- sinulla on sen maan myöntämä oleskelulupa tai viisumi
- olet tullut Suomeen sen maan kautta, tai
- olet jo aikaisemmin hakenut turvapaikkaa sieltä

Tällöin Maahanmuuttovirasto ei tutki hakemustasi vaan käännyttää sinut siihen valtioon, joka tutkii hakemuksesi.

Hakemustasi ei tutkita myöskään silloin, jos

- olet jo saanut jostain toisesta turvallisesta valtiosta kansainvälistä suojelua
- olet tullut muusta turvallisesta maasta, josta olisit voinut saada kansainvälistä suojelua.

Jos hakemustasi ei tutkita, sinua ei kutsuta turvapaikkapuhutteluun Maahanmuuttovirastoon. Voit kertoa viranomaisille syistä, joiden takia hakemuksesi pitäisi tutkia Suomessa.

Jos hakemuksesi jätetään tutkimatta, sinulle ei anneta vapaaehtoisen paluun aikaa. Yleensä sinulle myös määrätään maahantulokielto. Joissakin tapauksissa sinut voidaan käännyttää Suomesta ennen kuin valituksesi on käsitelty. Päätöksessäsi kerrotaan, milloin käännättämispäätöksesi voidaan laittaa täytäntöön.

*) Euroopan unionin jäsenmaita ovat Suomen lisäksi Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Tanska, Unkari ja Viro.

OLETKO TYYTYMÄTÖN MAAHANMUUTTOVIRASTON PÄÄTÖKSEEN?

Jos olet tyytymätön Maahanmuuttoviraston turvapaikkahakemukseesi tekemään päätökseen, voit hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Hallinto-oikeuden päätöksestä voit valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos se myöntää sinulle valitusluvan.

Jos sinut voidaan käännäyttää Suomesta ennen kuin valituksesi on ratkaistu, voit hakea hallinto-oikeudelta käännäyttämisen täytäntöönpanon kieltämistä. Päätöksessäsi kerrotaan, milloin käännäyttämispäätöksesi voidaan panna täytäntöön eli poliisi voi poistaa sinut maasta.

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 21 päivän kuluessa ja valituslupahakemus korkeimpaan hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa siitä, kun saat päätöksen tiedoksi. Täytäntöönpanon kieltämistä koskeva pyyntö on tehtävä 7 päivän kuluessa.

Päätöksen liitteenä saat ohjeet siitä, miten valitus tehdään. Jos haluat valittaa, sinun kannattaa hankkia oikeudellista apua. Oikeusapua antavat oikeusaputoimistot sekä asianajotoimistot ja lakimiehet. Vastaanottokeskuksesi neuvoa ja avustaa sinua oikeudellisen avun hankkimisessa.

UUSINTAHAKEMUS

Uusintahakemuksella tarkoitetaan hakemusta, jonka teet pian sen jälkeen, kun aiempaan hakemukseesi on tehty lopullinen päätös.

Jos teet uusintahakemuksen, eikä tilanteesi ole muuttunut aikaisemman päätöksen jälkeen, hakemustasi ei tutkita. Jos teet vielä toisen uusintahakemuksen, et saa jäädä Suomeen hakemuksen käsittelyn ajaksi.

Jos aiempaan hakemukseesi tehty päätös on käsiteltävänä hallinto-tuomioistuimessa, et voi tehdä uutta hakemusta. Sinun täytyy toimittaa uudet tiedot tuomioistuimelle, jotta ne otettaisiin huomioon valitusasiassasi. Jos peruutat valituksesi ja teet uusintahakemuksen, tämä ei estä käännäyttämästä sinua aiemman päätöksen perusteella.

Jos valitusaikasi Maahanmuuttoviraston päätöksestä ei ole vielä umpeutunut, sinun tulee uuden hakemuksen tekemisen sijaan valittaa päätöksestä.

VASTAANOTTOPALVELUT

Sinulle järjestetään majoitus vastaanottokeskuksessa ja maksetaan vastaanottorahaa, jos sinulla ei ole varaa elättää itseäsi. Tarvittaessa sinulle järjestetään vastaanottokeskuksen kautta terveyspalveluita. Sinun on osallistuttava vastaanottokeskuksen järjestämään työ- tai opintotoimintaan, jollei sinulla ole perusteltua syytä kieltäytyä. Lapsilla on oikeus maksuttomaan koulunkäyntiin. Vastaanottokeskuksessa asuessasi sinun on noudatettava keskuksen sääntöjä. Saat tarkempia tietoja vastaanottopalveluista vastaanottokeskukseltasi.

YHTEYSTIEDOT

Maahanmuuttovirasto

PL 18, 00581 Helsinki
puh. 0295 419 600
palvelunumero tässä asiassa: 0295 419 627, ti-to klo 10–11

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

PL 24
00023 Valtioneuvosto
asiakaspalvelunumero: 0295 666 817
www.syrjinta.fi

Kidutettujen kuntoutuskeskus

Helsingin Diakonissalaitos
Mäkelänkatu 58–60
00510 Helsinki
puh. (09) 7750 4584
www.hdl.fi

Suomen Mielenterveysseura

SOS-kriisikeskus
Maistraatinportti 4 A, 4. krs
00240 Helsinki
puh. (09) 4135 0510
www.mielenterveysseura.fi

YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun lähin aluetoimisto

UNHCR
Ynglingagatan 14, 6 tr
S-113 47 Stockholm
Sverige
puh. +46 8 457 48 80
www.unhcr.org

Työsuojelupiirit

Ks. yhteystiedot www.tyosuojelu.fi